

Samenvatting van het onderzoeksprotocol (afspraken met de wijkgemeenten)

(bij de casusstudie Individualisering binnen Hervormd Ede)

Eindversie: 8 februari 2011

Opzet

Een protocol regelt de doelmatigheid en rechtmatigheid van een wetenschappelijk onderzoek. Het protocol richt zich op de juiste uitvoering van het onderzoek binnen de Hervormde gemeente Ede (casusstudie). Met het oog op een zorgvuldige omgang met alle betrokkenen zijn bij de aanvang van de casusstudie een aantal volgende uitgangspunten vastgelegd voor de onderlinge omgang tussen onderzoeker(s) en de betrokken kerkenraad. Hierbij worden een achttal rollen onderscheiden:

- Onderzoeker Van de Lagemaat
- Meewerkende studenten (uitvoerders deelonderzoek)
- Kerkenraad
- Kerkenraadsleden en oud-kerkenraadsleden
- Meewerkende vrijwilligers
- Gemeenteleden en oud-gemeenteleden
- Interne begeleidingscommissie
- Externe begeleidingscommissie.

Onderzoeker Van de Lagemaat en kerkenraad (kerkenraden) van Hervormd Ede leggen bij de start van dit onderzoek de volgende afspraken vast en bevestigen dit door ondertekening van dit protocol.

Het uitgangspunt hierbij is: de kerkenraad (kerkenraden) biedt aan de onderzoeker en zijn medewerkers de mogelijkheid dit onderzoek uit te voeren, onder de hierbij afgesproken voorwaarden.

Hoofdpunten uit het protocol

Hoofdpunten uit het onderzoeksprotocol zijn:

- Wijkgemeenten hebben een interne begeleidingscommissie ingesteld voor dit onderzoek, die de vragenlijsten vooraf moet goedkeuren. Zij ziet er op toe dat de rapportage geen schade veroorzaakt voor betrokken gemeente en haar individuele leden.
- Er een kleine begeleidingscommissie commissie met 'externe deskundigen' die specifiek let op het belang van de gemeenten, vanuit een theologisch-wetenschappelijk gezichtspunt. Zij geven advies aan onderzoeker en gemeente.
- Deelname aan het onderzoek is altijd vrijwillig. Interviewers gaan vertrouwelijk om met de ontvangen informatie. In rapportages worden gegevens zo nodig aangepast wanneer dit nodig is om de anonimiteit te garanderen.
- Geïnterviewden kunnen voor vragen of klachten altijd contact opnemen met een contactpersoon van de interne begeleidingscommissie.
- Ambtsdragers en oud-ambtsdragers schenken nadrukkelijk aandacht aan het omgaan met zaken die onder het ambtsgeheim vallen. Een geïnterviewde bepaalt zelf wat hij wel of niet vertelt.
- Publicaties worden vooraf voorgelegd aan de interne begeleidingscommissie, die hiertegen bezwaar kan aantekenen. Zonodig worden teksten voor een bindend eindoordeel voorgelegd aan de externe begeleidingscommissie.

Uitgangspunten bij rapportage

Vanwege het grote belang van de zorgvuldige omvang met informatie bij rapportage wordt de tekst hierover (nagenoeg) volledig weergegeven.

Omdat door de gekozen onderzoeksopzet (een casusstudie met interviews kan nooit geheim blijven) de anonimiteit voor de wijkgemeenten zelf onmogelijk is, zullen extra zorgvuldigheidseisen worden gesteld aan alles wat naar buiten wordt gebracht over dit onderzoek. Uitgangspunten hierbij zijn: openheid én zorgvuldigheid.

In principe kan er over alle zaken worden gerapporteerd, maar dit wordt ingeperkt door de mogelijke schade die het kan meebrengen voor de betrokken personen en de gemeente als geheel. Het bevorderen van hun goede naam wordt nagestreefd. De interne begeleidingscommissie bespreekt dit vooraf. Respondenten zullen in de regel, tenzij anders wordt afgesproken, niet onder hun eigen naam in de publicatie voorkomen en waar nodig worden hun gegevens ook sterker anoniem gemaakt.

Bij het verrichten van het onderzoek en ook bij de rapportage gelden de volgende vier uitgangspunten, in hun onderlinge samenhang:

1. objectiviteit (onderzoekers streven naar een neutrale weergave; scheiden beschrijven en interpretatie; checken bij betrokkene of deze het ook beschouwt als een goede weergave van zijn of haar inbreng);
2. zorgvuldigheid (onderzoekers zijn zich bewust van gevoelige zaken, en terughoudend bij de rapportage hierover); hieronder valt ook het oog hebben voor effecten op de reputatie van betrokkenen (predikant, gemeente, kerkenraadsleden);
3. evenwichtigheid (onderzoekers dragen zorg voor balans, voorkomen eenzijdigheden, bijv. als kritiek wordt geuit door een enkeling);
4. openheid (in principe kan over alle zaken worden gerapporteerd, behalve wanneer dit schade veroorzaakt voor betrokkenen). Wanneer een directe, volledige rapportage schadelijk is, wordt gezocht naar manier om deze informatie anoniem te maken, zodat dit in de rapportage alsnog een plaats kan vinden.

Daar waar betrokkenen (leden van kerkenraden, respondenten, etc.) vragen of opmerkingen hebben over het onderzoek is het mogelijk daarvan melding te maken bij de onderzoeker Van de Lagemaat of een van de contactpersonen van de drie interne begeleidingscommissies. Zie hieronder voor telefoonnummers en emailadressen van onderzoeker en contactpersonen.

Om te voorkomen dat de onderzoeker en zijn team deze uitgangspunten eenzijdig vanuit eigen (wetenschappelijk) perspectief beoordelen, is ernaar gezocht via dit protocol evenwicht te brengen tussen alle belangen. De interne begeleidingscommissies bekijken deze punten vanuit het belang van de betrokken gemeenten. Meningsverschillen worden voor een bindend advies voorgelegd aan de externe begeleidingscommissie.

De volgende personen treden op als contactpersoon vanuit hun eigen wijk:

- Wijk 1, br. Metz (tel. 613667. Email: scribawijk1ede@gmail.com)
- Wijk 3, br. Redert (tel. 643123). Email: dredert@kliksafe.nl)
- Wijk 8, br. Havelaar (tel. 638305). Email: fam.havelaar@filternet.nl)

Ondertekenaars van het protocol zijn:

Onderzoeker: Teus van de Lagemaat

-Leverkruid 2, 3903 ES Veenendaal. T: 0318-692023. E: tvdlagemaat@che.nl

Studenten uitvoerders onderzoek op mesoniveau: Bert Fluit, Rene van Silfhout

Studenten uitvoerders onderzoek op microniveau: Bart van 't Ende, Nel Goedbloed, Gertjan Kant, Nadia Kroon, Stefano Patti.

Interne begeleidingscommissies Hervormde gemeente Ede:

Wijk 1: P. Metz, J. van Wagenveld

Wijk 3: D. Redert, H. Pol

Wijk 8: H. Havelaar, D. Hulstein, mw. H. Hegeman (plv. J.H. Hegeman)

Externe begeleidingscommissie

De volgende personen vormen samen de externe begeleidingscommissie:

1. dr. M. van Campen (Zwartebroek)
Gemeentepredikant, voormalig docent CHE (gemeenteopbouw, catechetiek) en oud-gemeentelid, lid hoofdbestuur Gereformeerde Bond
2. drs. D. Ph. C. Looijen (Amersfoort)
Gemeentepredikant, lid college van visitatoren, oud-directeur IZB
3. dr. T.J.J. Pleizier (Langbroek)
Gemeentepredikant, recent gepromoveerd op een praktisch-theologisch onderzoek, verbonden als begeleider doctoraalstudenten bij de PTHU, lid van de raad voor het beroepingswerk

U kunt het volledige protocol [hier](#) inzien.